

GLENNON DOYLE, născută în 1976 în Burke, Virginia, s-a remarcat ca activistă și lider de opinie. Creator a comunității online Momastery (cu milioane de vizualizări săptămânal), ea își împărtășește, cu sinceritate și umor, experiențele de fiică, soră, mamă și soție, iar concluziile sunt întotdeauna proaspete, neașteptate și capabile să inspire o categorie largă de cititori și, mai ales, de cititoare. Nu de puține ori, se opune unor opinii adânc înrădăcinate în conștiința contemporană, pe care le consideră ipocrite și greșite. Glennon Doyle, care a avut o viață tumultuoasă (bulimie, alcoolism, consum de droguri etc.), abordează în scrierile ei aspecte considerate tabu, precum cele neplăcute din viața de familie și din relația cu soțul și copiii.

Fondatoare și președintă a fundației nonprofit Together Rising, Glennon este o binecunoscută activistă în domeniul protecției copiilor și a mamelor aflate în dificultate. Printre altele, Together Rising a organizat strângerea a peste 20 de milioane de dolari pentru femei, familii și copii aflați în situații de criză.

Volumul *Carry On, Warrior* (tradus la Curtea Veche Publishing, în 2017, cu titlul *Nu te lăsa. Puterea de a-ți însuși viața haotică și frumoasă de luptătoare*) a primit premiul Books for a Better Life Best Relationship. Cartea de față, *Love Warrior*, a fost numărul 1 în topul scrierilor memorialistice realizat de *The New York Times*.

**Glennon
Doyle**

LOVE WARRIOR

Iubește și luptă

Traducere din engleză de

IULIANA DUMITRU

și

RĂZVAN ANDREI

Preludiu

Aproape că a sosit clipa. Eu și tata stăm pe marginea unui covor lung și alb, aşternut chiar în dimineața asta peste iarba proaspăt tunsă. Curtea unde Craig și-a petrecut copilăria este transfigurată de sosirea toamnei și de promisiunea acestei zile. Am umerii goi și simt un fior rece, aşa că îmi ridic fața către soare. Mijesc puțin ochii, iar soarele, frunzele și cerul se topesc formând un caleidoscop albastru, verde și portocaliu. Frunzele, viitorul meu soț, rudele noastre care stau pe scaune, cu spatele cât mai drept, purtând cele mai bune haine, și eu – cu totii ne transformăm în altceva. Ne înnoim. E o zi a devenirii.

Așteptăm să înceapă muzica pentru ca eu și tata să păsim spre Craig, pe scurtul drum al nesfârșirii. Îl privesc cum stă la capătul celălalt al covorului, chipes, Tânăr și emoționat. Își aranjează cravata, își împreunează mâinile, apoi și le bagă în buzunare. Pe urmă și le scoate și le întinde pe lângă corp, ca un soldat. Pare răvășit și mi-aș dori să pot să mă duc acum la el și să-i strâng mâinile neliniștite. Dar mâinile mele sunt ocupate: cu una îl țin pe tata de braț, iar pe cealaltă mi-o țin pe burtă. Sunt puntea dintre trecutul și viitorul meu. În timp ce mă uit la Craig, musafirii se întorc să mă privească. Mă simt stânjenită de

atenția lor – sunt o impostaore: e ca și cum m-aș preface că sunt mireasă. Rochia îmi vine prea strâns în jurul taliei și port gene false, o coroniță cu pietre, și ele false, și niște tocuri cât niște catalige. Sunt mai degrabă costumată decât îmbrăcată. Dar aşa se presupune că trebuie să arate o mireasă și, din ziua în care am hotărât să renunț la vicii și să fiu mamă, m-am tot străduit să devin cine ar trebui să fiu.

Începe muzica și tata mă strânge de mâină. Ridic privirea și mă uit la chipul lui. Îmi zâmbește și spune: „Acum e momentul, scumpol!“ Își încolăcește brațul în jurul brațului meu, astfel încât trupul lui să mă susțină cu totul. Pășind alături de tata, simt cum mă cuprinde ameșeala, aşa că îmi mut privirea către sora mea, care stă în stânga pastorului, într-o rochie de un roșu-aprins, are părul strâns, spatele drept, iar siguranța ei e un șuviu care îmi alungă spaima. Dacă e vreun om de nădejde aici, cu siguranță ea este acela. Îmi zâmbește, iar ochii ei aprigi și fermi îmi spun: „Dacă mergi înainte, eu voi fi aici alături de tine. Dacă te întorci și o iei la fugă, te voi urma și nu ne vom uita înapoi. Orice-ai face în clipa asta, surioară, ești în siguranță. Sunt aici!“ E ceea ce-mi spune încă de când s-a născut: „Ești în siguranță. Sunt aici.“

Continui să merg. Când ajungem la capătul covorului, pastorul întrebă: „Cine o conduce la altar pe această femeie?“ Tata răspunde: „Eu și mama ei“ și îmi ia mâna și i-o încrezăzează lui Craig, care o acceptă pentru că asta trebuie să facă. Apoi tata se retrage, iar eu și Craig rămânem față-n față și ne ținem de mâinile tremurânde. Mâinile noastre, una peste alta, tremură zdravăn. Mă uit în jos și mă întreb care dintre noi îl va domoli pe celălalt. Avem nevoie de a o treia persoană, care să ne potolească tremurul. Mă uit la sora mea, dar acum nu mă poate ajuta. Nu există o a treia persoană. Asta înseamnă căsătoria.

Când vine momentul jurămintelor, îi spun lui Craig că el este dovada că Dumnezeu mă cunoaște și mă iubește. Craig dă din cap și apoi jură că mă va prețui mai mult decât orice, pentru tot restul vieții. Îl privesc în ochi și îi accept promisiunea în numele meu și al copilului nostru. Pastorul spune: „Acum vă declar domnul și doamna Melton!“ și asta a fost. Sunt un om nou. Doamna Melton. Sper să fiu mai bună astfel. Sper să devin mai bună. Aceasta e și speranța tuturor celor din curte.

Am început să scriu povestea căsniciei mele. Prima oară când am scris-o, am început cu ziua nunții, pentru că atunci am crezut eu că începe căsnicia. Dar această presupunere s-a dovedit a fi o greșeală.

Vom reveni la ziua nunții și la toată magia teribilă care a urmat, dar pentru moment să începem cu începutul. Se pare că asta e singura cale.

PARTEA ÎNTÂI

Am fost iubită. Dacă iubirea ar putea să preîntâmpine durerea, n-aș fi suferit niciodată. Cărțulia cu coperte de piele pe care stă scris *Glennon* e, de fapt, un lung poem scris de tatăl meu și e plină de fotografii cu chipul delicat al mamei ținând mânuța mea roz, pufoasă, împodobită cu o brătară. Despre nașterea mea, tată a scris următoarele:

*De fapt, nu a fost un țipăt
Sunetul cel dintâi.
A fost o fanfară,
Vestind o minune
Ce nu va mai fi
Vreodată
Repetată.
Nu e niciun aşternut de mătase,
Nu e nicio slujnică,
Niciun mag cu nestemate,
Nicio trompetă, niciun anunț.
Unde sunt!?!
Ei nu știu ce
S-a întâmplat aici!?!
A venit pe lume o prințesă.*

Am fost iubită. Așa cum e iubită și fiica mea. Și totuși, într-o seară, cum stătea pe marginea patului, și-a ridicat spre mine privirea, cu ochii căprui și inocenți, și mi-a zis: „Sunt mare, mamă. Sunt mai mare decât celelalte fete. De ce sunt diferită? Vreau să fiu din nou mică.“ Vorbea poticnit, ca și cum o deranja foarte tare să-mi mărturisească aşa ceva, ca și cum îi era rușine să dezvăluie adevărul acesta ascuns. I-am cuprins cu privirea lacrimile, codițele, luciul de pe buze și murdăria de pe mâini – tocmai ce coborâse din banianul din curte. Mi-am stors creierii să găsesc un răspuns demn de ea, dar nu era nimic de găsit. Tot ce învățasem despre corp, despre viață de femeie, despre putere și durere s-a risipit când am auzit-o pe fetița mea spunând cuvântul „mare“. Ca și cum „mare“ era blestemul ei, condiția ei insurmontabilă, secretul ei, căderea în dizgrație. Ca și cum „mare“ era ceva inevitabil care se petreceea în *interiorul ei* și care îi amenința contractul cu lumea.

Fiica mea nu întreba: „Cum voi face față dimensiunii propriului corp?“ Fiica mea întreba: „Cum voi supraviețui fiind un astfel de om într-o astfel de lume? Cum pot să rămân mică, așa cum vrea lumea să fiu? Și dacă voi continua să cresc, mă va iubi oare cineva?“ M-am uitat la ea și nu i-am zis: „Dar nu arăți mare, draga mea.“ Nu arăta, dar nici eu nu arătam. Nu am arătat mare niciodată în viață mea. Nu contează. Eu și fiica mea suntem atente. Știm ce vrea lumea de la noi. Știm că trebuie să ne decidem dacă vrem să rămânem mici, tăcute și necomplicate sau să ne îngăduim să creștem pe cât de mari, gălăgioase și complexe ne-a fost dat să creștem. Fiecare fată trebuie să hotărască dacă rămâne fidelă sieși sau lumii. Fiecare fată trebuie să decidă dacă se va mulțumi să fie adorată sau dacă va lupta pentru iubire. Stând acolo, pe pat, cu codițele și cu durerea ei, fiica mea era exact ca mine – fetița care am

fost cândva, femeia care sunt acum, chinuindu-mă încă să răspund la întrebări de genul: „Cum pot să fiu expansivă și liberă și totodată iubită? Am de gând să fiu o doamnă sau o ființă umană în toată puterea cuvântului? Să am oare încredere în mersul firesc al lucrurilor și să continu să cresc, sau să opresc toate acestea ca să mă conformat standardelor?“

Am patru ani, iar tata e antrenor de fotbal la liceul din cartier. În noaptea meciului, mama mă infofolește într-o geacă pufoasă, cu glugă cu urechi, și-mi pune mănușile cu un deget. După ce termină, se aşază în genunchi în fața mea și își admiră opera. E mulțumită. Își apropie mâinile de obrajii mei, mă trage aproape de ea și mă sărută pe nas. O încotoșmănăm împreună pe surioara mea, Amanda, într-o salopetă de iarnă. Amanda este darul nostru, iar eu și mama ne petrecem toată ziua scoțându-i și punându-i hainele. Când e gata îmbrăcată, ne aplecăm pe rând și o sărutăm pe obraji, în timp ce ea dă din picioare și chicotește – brațele îi ies în afară, de-o parte și de alta a corpului, de parcă ar fi o stea de mare.

Ne îngrămadim în mașină, ajungem la liceu și, mergând pe jos spre stadion, ascultăm cum trosnesc frunzele sub cizmele noastre. În timp ce urcăm scările pline de flori-cele de porumb, sunetul tobei din formația de marș îmi umple pieptul, miroslul de hotdog îmi umple plămânilii, iar vuietul mulțimii îmi umple capul. Un haos de bubuituri se dezlaștuie în noapte, însă mâna mea înmănușată stă în siguranță în mâna mamei, care mă ghidează. Când ajungem la intrare, doamnele de la bilete zâmbesc, își duc mâna la piept și spun: „Uită-te la ele trei, ce scumpe sunt!“ Ne fac semn să intrăm, pentru că suntem fetele antrenorului, așa că nu trebuie să plătim bilet. Eu și mama

le zâmbim doamnelor, le mulțumim și, în lumina puternică a nocturnei, ne alăturăm mulțumii. Când ne zăresc, elevi și părinți fac liniște și se dau într-o parte să ne facă loc să putem trece. Acest respect discret este reacția lumii la frumusețea mamei mele. Când o văd, oamenii stau pe loc și așteaptă, plini de speranță, până când privirea ei se oprește și asupra lor. Ceea ce se întâmplă întotdeauna. Mama are răbdare cu oamenii. Străinii îi acordă atenție, iar ea le răspunde în același fel. E o regină care domnește cu blândețe. De aceea o privesc oamenii îndelung. Se uită la ea pentru că e fermecătoare, dar o privesc îndelung pentru că mama e iubirea întruchipată. O studiez mereu pe mama și mă uit tot timpul la felul în care o privesc ceilalți. „Ce copil frumos!“ îi spun străinii mamei mele în fiecare zi. Trebuie să învăț ce să fac, pentru că frumusețea înseamnă responsabilitate. și se pare că oamenii așteaptă foarte multe de la ea.

Se vede din fotografii cât eram de frumoasă în copilărie: păr cărlionțat, lung până la brâu, piele ca de porțelan, un zâmbet larg cât orizontul și ochi căprui-deschis. Atunci când ceilalți mă privesc admirativ, le răspund de obicei cu aceeași atenție. Știu că frumusețea e o formă de bunătate. Trebuie dăruită mai departe, iar eu mă străduiesc să fiu generoasă. Încercând să păstreze un echilibru, ai mei îmi aminteam adesea că sunt deșteaptă. Am învățat să citesc devreme, iar la patru ani purtam deja conversații ca un adult. Îmi dau însă repede seama că inteligența e mai complicată decât frumusețea. Oamenii se apropie și îmi mângâie părul ondulat, dar când le vorbesc plină de încredere și limpede, îi văd cum fac ochii mari și cum dau înapoi. Sunt ispiți de zâmbetul meu, dar curajul meu îi alungă. Își revin repede, râzând, dar reacția lor de respingere îmi zăbovește în minte. Am simțit-o. Voiau să mă adore, iar eu am complicat lucrurile, făcându-mi simțită

prezența în proiecția lor despre mine. Încep să înțeleg că frumusețea îi încâlzește pe oameni și că inteligența îi ține la distanță. Pricep, de asemenea, și că a fi iubită pentru propria frumusețe te pune într-o situație incertă. Mă întreb dacă, peste ani, atunci când nu voi mai fi atât de frumoasă, când nu voi mai avea bucle de regină și când nu voi mai fi micuță, simplă și scumpă, voi mai merita să ofer și să primesc iubire? Voi percepe pierderea frumuseții ca pe o cădere în dizgrație și mă voi simți fără niciun rost. Va fi ca și cum nu mi-aș fi ținut promisiunea și întreaga lume e dezamăgită de mine. Dacă nu voi mai fi frumoasă, cum voi putea încălzi în continuare inimile celorlalți?

Însă, deocamdată, toate trei suntem perfecte. Ne cuibărim în locurile din tribună și scandăm încurajări pentru echipa noastră. După meci, alerg spre teren pentru că tata se uită după mine. Mereu se uită după mine. Alerg spre el printre picioarele jucătorilor și el mă ridică deasupra capului. Cei din echipă se dau la o parte pentru a ne face loc. Ne învățăm până ce luminile stadionului și mulțimea se îmbină și totul în jur e înțeșat. Singurul lucru limităpede e că mă aflu pe umerii tatălui meu. Mă pune jos și, în timp ce încerc să-mi găsesc echilibrul, văd că mama și sora mea și-au croit drum până la noi. Când se apropie și-l zărește pe tata, mama pur și simplu strălucește – cu o intensitate mai mare decât a tuturor reflectoarelor de pe stadion. Tata o îmbrățișează și apoi o sărută pe obraji pe suroara mea, pe copilașul lui în formă de stea de mare. Noi patru parcă am fi pe o insulă sau pe un podium imaginar, separați de ceilalți. Această sărbătoare are loc după fiecare meci, indiferent dacă pierdem sau câștigăm. Noi suntem adevărată victorie a tatei. Ne întoarcem și mergem prin mulțime ca într-o procesiune – acum suntem la paradă –, iar oamenii zâmbesc și ne salută, iar noi patru ne ținem de mâini și cântăm imnul liceului tot drumul până la mașină.

Am zece ani și încerc să mă fac nevăzută în colțul canapelei de velur din sufrageria bunicii. Verii mei aleargă dintr-o cameră într-alta – un amestec vijelios de țipete și de piele goală. E vară și cei mai mulți poartă costume de baie, de parcă asta ar fi floare la ureche. Trupurile lor sunt ușoare și zvelte și pare că plutesc și zboară împreună – sau că înoată, ca un banc de pești. Se joacă și aş vrea să mă joc și eu cu ei. Însă joaca presupune absența conștiinței de sine, iar solidaritatea presupune sentimentul de apartenență. Eu nu îndeplineșc niciuna dintre aceste condiții, aşa că nu mă pot alătura. Nu sunt un peștișor într-un banc. Sunt grea, solitară și retrasă – ca o balenă. De aceea, rămân cufundată în canapea și privesc.

În timp ce țin strâns în mâini castronul cu chipsuri (deja gol) și-mi ling sarea de pe degete, una dintre mătuși trece pe lângă mine și mă observă. Se uită la mine și apoi la verii mei și-mi spune: „Tu de ce nu te joci, Glennon?“ Și-a dat seama că nu sunt de-a lor. Îmi e rușine. „Mă uit doar“, iată spus. Îmi zâmbește și, cu blândă ironie, îmi zice: „Îmi place fardul tău de pleoape.“ Îmi pipăi pleoapele și obrajii, amintindu-mi de fardul cu care m-a dat verișoara mea Caren în dimineața aceea. În mașină, plecând de acasă, din Ohio, și îndreptându-ne spre Virginia, a crescut inima în mine, gândindu-mă la cât de diferită voi fi când mă voi întoarce. În timpul acelei călătorii, Caren avea să mă prefacă în altceva, să mă schimbe în cineva care arăta ca ea, mirosea ca ea și zburda ca ea. Avea să mă facă frumoasă din nou. Așa că, în dimineața aceea, am stat pe podeaua din dormitorul lui Caren, înconjurate de ondulatoare și truse de machiaj, așteptând să fiu transformată. Când a terminat, mi-a pus în față o oglindă, iar eu am încercat să zâmbesc, descumpărătită. Pleoapele îmi erau mânjite cu

mov și obrajii erau roz – arătam tot ca mine, doar că eram dată cu fardurile verișoarei mele. Acesta era motivul pentru care mătușa se uită la mine amuzată, nu impresionată. Îl zâmbesc și îi spun: „Tocmai voi amă și mă spăl.“ Pun castronul jos, mă ridic de pe canapea și plec.

Urc scările, intru în baie și încui ușa după mine. Decid să fac o baie, pentru că refugiu meu ascuns este cada. Dau drumul la apă și glasurile de jos se estompează. După ce se umple cada, mădezbrac, intru-n cadă și mă relaxez acolo o vreme. Apoi, închid ochii și măcufund în apă. Deschid ochii către lumea mea de dedesubt, subacvatică – atât de liniștită, atât de îndepărtată, atât de sigură. Părul mi se înfășoară în jurul umerilor și întind mâna să-l ating. Se simte ca mătasea și aici, dedesubt, îmi imaginez că arăt ca o sirena. Mă ridic să iau aer și apoi măscufund înapoi. În cele din urmă, apa devine rece, o las să se scurgă încet și îmi privesc trupul cum reapare. Iată-l din nou! Niciodată nu pot să fac în aşa fel încât să nu mai reapar.

Încep să mă simt din ce în ce mai grea stând în cuva aceea de porțelan, ca și cum gravitația ar crește exponențial, ca și cum aş fi trasă către centrul pământului. Acum apa are doar câțiva centimetri adâncime, iar coapsele mele întinse sunt imense și mă întreb: „Există vreo altă fată pe pământul asta care să fie la fel de masivă ca mine? S-a mai simțit cineva vreodată atât de greu?“ În cele din urmă, rămân întuită pe fundul căzii goale – dezbrăcată, expusă, eșuată. Lumea de dedesubt nu durează niciodată. Ies din cadă anevoie, mă șterg cu prosopul, măîmbrac și măduc înapoi, jos. Mă opresc în bucătărie ca să-mi umplu din nou castronul cu chipsuri înainte de a mă instala pe canapea.

Televizorul e deschis și mă uit la o emisiune despre o femeie cu treizeci de ani mai mare decât mine. Își sărută copiii înainte de culcare, se urcă în pat lângă soțul ei și stă